

Aftenposten, lørdag 14.3.92

Bedre livskvalitet

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Politikkens mål er en bedre livskvalitet. Midlene for å nå målene omfatter miljøpolitikk, økonomisk politikk og fordelingspolitikk. Prosentvise økninger i bruttonasjonalproduktet har aldri vært noe mål i seg selv. Nå opplever vi en debatt som omfatter kritikk av vekst, særlig fra mennesker som er opptatt av miljøspørsmål.

Jeg vil ~~benytte~~ igjen understreke at Verdenskommisjonen nettopp la vekt på og sterkt understreket behovet for et endret vekstbegrep og at veksten måtte finne sted innenfor de grenser naturen setter. Debatten om forholdet mellom økonomisk vekst og bærekraftig utvikling er viktig. Den debatten vil og må fortsette.

Ikke alt kan fortsette å vokse. Det må være helt klart. Uttaket av ikke-fornybare ressurser kan ikke vokse i det uendelige. Økt forbruk vil være nødvendig i en overgangsperiode i utviklingslandene, mens industrilandene må benytte sine muligheter til å redusere sine forbruk av begrensede naturressurser. En annen fordeling av kapital, teknologi og muligheter er helt nødvendig.

Vi ser i de tidligere kommunistiske landene og i utviklingslandene at det ofte er der den økonomiske og teknologiske utvikling har vært svakest at miljøproblemene er aller mest overhengende. Gamle forurensende industrier og virksomheter må snarest mulig erstattes med miljøvennlig teknologi. Det er bare et internasjonalt økonomisk klima som fremmer nye investeringer og som stimulerer til bruk av best tilgjengelig teknologi som nå kan bidra til å løse de store problemer og behov vi står overfor.

Kjernen i Verdenskommisjonens rapport om miljø og utvikling er at det må bygges bro mellom nødvendigheten av å redde miljøet og nødvendigheten av utvikling. Vårt norske svar på disse utfordringene må være en radikal omlegging av

politikken nasjonalt og internasjonalt for å gi veksten et nytt innhold. Gjennom sterkere samfunnsmessig styring og internasjonalt samarbeid må vi endre vekstens innhold, slik at vi bringer den økonomiske utvikling innenfor de grenser naturen tåler.

Derfor blir debatten uklar hvis vi får en diskusjon for og mot vekst. Alle bør være enige om at innretningen for den økonomiske veksten i industrilandene må endres siden vårt forbruk av ressurser ikke er bærekraftig. Det er behov for økt bruk av omsorgstjenester. Det gir både økonomisk vekst og økt sysselsetting uten å belaste miljøet. Vår utvikling må skje ved dyptgripende endringer både i industri- og forbruk. Kampen for å redde miljøet kan ikke vinnes gjennom en kamp mot hverandre omkring begrepet økonomisk vekst, men gjennom en felles kamp for å få endret vekstens innhold.

Det er faktisk endel eksempler på at utviklingen går i riktig retning. Se på Japan. Landet er så tett befolket og så fattig på egne naturressurser, at man har vært tvunget til å legge om veksten. Japan bruker i dag ikke mer energi enn landet gjorde for 20 år siden, selv om landet har hatt en sterk økonomisk vekst i disse årene.

Vi står foran store utfordringer i kampen for å redde miljøet. Vi vinner ikke den kampen, hvis vi ikke makter å få til en sterkere, samlet mobilisering av kreftene, både her hjemme og internasjonalt. Det er hva Regjeringen arbeider for, med utgangspunkt i våre egne, ambisiøse målsettinger vi i Norge har lagt opp til.

Påstandene om at Norge skulle være iferd med å bli en internasjonal miljøsinke er ganske enkelt gale. Forsøkene på å finne belegg for dette i rapporten fra World Watch Institute er tilbakevist av instituttet selv.

Alle som er opptatt av miljøsituasjonen her hjemme burde se på årsrapporten fra Statens Forurensningstilsyn. Den viser at det på en rekke områder er skjedd sterke forbedringer:

- * Målet om 50% reduksjon av svoveldioksyd-utslippene er allerede nådd, før tidsfristen 1993.
- * Utslippene av nitrogenoksyd er redusert siden 1987.
- * De norske utslippene av CO₂ har holdt seg omtrent

uendret de siste 3-4 årene.

- * Blyinnholdet i lufta synker nå gledelig raskt.
- * Utslipp av miljøgifter fra industrien er sterkt redusert de siste årene.

Vi har ikke tenkt å slå oss til ro med dette, men arbeider videre for å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss, både når det gjelder luft- og vannforurensning; og vi arbeider aktivt internasjonalt for et bedre og mer forpliktende miljøsamarbeide.

At andre land på enkelte områder etterhvert er kommet på høyde med norsk miljøstatsing og målsettinger, og på enkelte områder varsler strengere krav er positivt. Det er jo nettopp det vi arbeider for. Vi må få til et sterkere samarbeide og en sterkere forpliktelse mellom landene, hvis vi skal lykkes i forhold til de store, globale miljøproblemene. Noen annen vei er rett og slett ikke farbar.

De som nå påstår at Norge er iferd med å bli en miljøsinke, bør gi oss svar på et enkelt spørsmål: Hvilket annet industriland har en samlet politikk som er bedre, og som de mener Norge skal ta eksempel av?